

EXTRA HAÏTI

SAMEN OP

Don Bosco Noord-Zuid
Extra editie

België - Belgique

P.B. - P.P.

Gent X

3/1751

Afgiftkantoor Gent X
ISSN=1370-5814

P 602488

WEG

**HELP
HAÏTI**

Haïti in grote nood...

Op 12 januari laatstleden heeft de aarde gebeefd in Haïti. En dat zullen we geweten hebben. Enkele uren na de moordende aardshokken stroomden de verschrikkelijke beelden over ons heen van verwoeste gebouwen, mensen bedolven onder het puin, wenende kinderen en volwassenen radeloos ook zoek naar hulp. Dag na dag stuurden reporters de beelden van een ontredde en kapotgeslagen land de wereld in. Haïti is in nood, zeer grote nood. Wij mochten het ook vernemen uit de eerste e-mails van de Salesianen en Zusters van Don Bosco die bij ons binnenrolden: "Help ons, help ons a.u.b., wij zitten aan de grond, we hebben niets meer". Schrijnende verhalen over gestorven medebroeders en honderden jonge leerlingen en leerkrachten in verschillende Don Bosco-scholen volgden elkaar op.

Gelukkig kwam de directe noodhulp voor Haïti al heel vlug op gang: tenten, water, voedsel, medicijnen en medisch materiaal lenigden de eerste, dringendste noden. DMOS-COMIDE wil echter ook investeren in de komende maanden en jaren, de periode wanneer Haïti uit het nieuws zal verdwenen zijn. Hierbij staat de heropbouw centraal van de Salesiaanse werken, huizen en scholen voor de allerarmsten.

Samen met u, beste lezer, willen wij bouwen aan een menswaardige toekomst voor de overlevenden. We willen ze geen tweemaal laten sterven. Hoe wij dat doen, daarover leest u meer in dit extra nummer van 'Samen op Weg'.

Dank voor uw milde gift, ze betekent leven voor velen!

❖ O. Bossuyt sdb
Voorzitter

D M O S C O M I D E

Don Bosco in Haïti

_ DE PAREL VAN DE ANTILLEN

Ooit was Haïti de rijkste kolonie op het Westelijk Halfrond. Men noemde het dan ook de 'Parel van de Antillen'. Vandaag de dag is Haïti één van de armste landen ter wereld. Al vanaf zijn onafhankelijkheid in 1804 lijkt het land zich onder een slecht gesternte te bevinden. Zo erkende Frankrijk, de vroegere kolonisator, slechts in 1825 de onafhankelijkheid van het nieuwe land nadat Haïti 150 miljoen Franse goudfranken had betaald als schadeloosstelling. Zelfs nadat deze afkoopsom was verlaagd, bleef de afbetaling ervan tot in de 20e eeuw als een last op de Haïtiaanse ontwikkeling drukken.

_ CORRUPTIE EN REPRESSIE

Ook op politiek vlak heeft het land een tragische erfenis. Nadat het terreurbewind van de Duvaliers in 1986 werd omvergeworpen, bleef het politieke toneel erg onstabiel. De politieke leiders volgden elkaar in sneltempo op, maar de corruptie en de repressie bleven doorheen de jaren constante factoren. Wel deed Haïti sinds 2006 hardnekkige pogingen om het tij te keren. Er leek zelfs een voorzichtige economische groei merkbaar. Deze economische groei werd wel bemoeilijkt door de voortdurende natuurrampen.

_ NATUURGEWELD

Om een beeld te geven van de impact van deze rampen op de Haïtiaanse bevolking: tussen 2001 en begin 2007 zorgden natuurrampen voor 18.441 doden, 4.708 gewonden en 131.968 daklozen. Ongeveer 6,4 miljoen van de 9,7 miljoen inwoners voelden direct of indirect de gevolgen van het natuurgeweld. Ook 2008 was letterlijk een rampjaar voor Haïti. In drie weken tijd raasden vier orkanen over het land. Zij zorgden, alleen al in die korte periode, voor meer dan 800 doden en 100.000 daklozen. Van 130.000 andere inwoners werden toen de huizen beschadigd.

_ SALESIANEN IN HAÏTI SINDS 1935

Politiek geweld of natuurgeweld; het waren steeds de gewone Haïtianen die de raakste klappen kregen. Ondanks de ondernemingszin en de veerkracht van de Haïtianen is armoede en lijden een structureel gegeven in het land. Aangezien de Salesianen zich steeds aan de zijde scharen van de meest kansarmen, is Haïti een vanzelfsprekend land om actief te zijn.

Reeds in 1935 namen de paters en zusters van Don Bosco de eerste initiatieven. Het begon allemaal eerder bescheiden met een beroepschool voor kansarme jongens en een weeshuis voor meisjes. Maar al snel, en zeker vanaf de jaren '50 van de vorige eeuw, bouwden de projecten van de Salesiaanse familie een zeer goede reputatie en grote waardering op. Er werden dan ook verschillende nieuwe initiatieven in gans Haïti opgestart. Momenteel werken er een 50-tal paters en een 80-tal zusters van Don Bosco in Haïti. Zij organiseren er beroepsonderwijs voor kansarme jongeren en bieden onderdak en begeleiding aan straatkinderen.

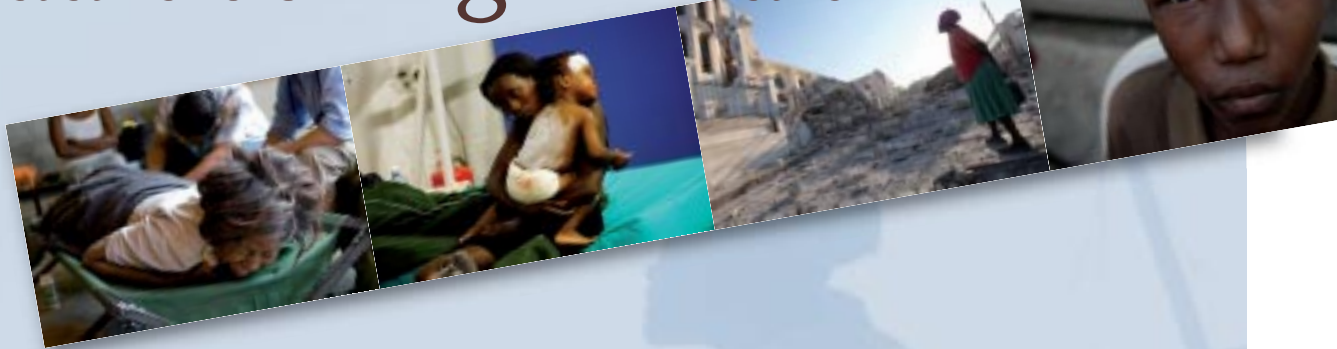
Het is duidelijk dat de voorbije 75 jaar het Salesiaanse netwerk en de verschillende initiatieven een gestage groei hebben gekend. De kern van al deze activiteiten bleef echter doorheen de jaren ongewijzigd: een toekomst geven aan kansarme kinderen door niet alleen beroepsonderwijs aan te bieden, maar ook door reëel betrokken te zijn met de straatkinderen en voor hen een nieuwe thuis te creëren. Het is van fundamenteel belang voor de toekomst van Haïti dat deze initiatieven zo snel mogelijk hernomen kunnen worden.

**HELP
HAÏTI**

Recente informatie rond de aardbeving in Haïti

_ BEROEPSSCHOOL VERWOEST EN GEPLUNDERD

Het ergst getroffen is de beroepsschool Ecole Nationale des Arts et Metiers (ENAM). Tijdens de schooluren is het hele gebouw ingestort. Honderden leerlingen tussen de 5 en 18 jaar raakten bedolven onder het puin en kwamen om het leven. Momenteel wordt het dodental geschat op 250, maar dit kan nog oplopen tot 500. Wat nog restte, is ondertussen gestolen en geplunderd. Pater Stra Attilio, directeur van ENAM, raakte zwaar gewond aan de rug. Hij werd per helikopter overgebracht naar Santo Domingo, en is buiten levensgevaar.

ENAM was het eerste werk van de Salesianen bij hun aankomst in Haïti in 1935. De beroepsschool telde 5 ateliers. Kansarme jongeren konden er tot voor kort een opleiding volgen in houtbewerking, informatica, snit & naad, metaalbewerking en automechanica. De opbouw moet letterlijk vanaf nul starten.

_ TIENTALLEN SCHOOLTJES VAN DE KAART GEVEEGD

Ook de Oeuvres des Petites Ecoles du Père Bohnen (OPEPB) zijn eveneens zeer zwaar getroffen. De gebouwen van OPEPB, waar niet alleen werd onderwezen maar dagelijks ook 25.000 warme maaltijden aangeboden, zijn volledig ingestort en geplunderd.

De man achter OPEPB, provinciaal econoom Zucchi, kon zich redden door uit het raam te springen van de eerste verdieping. Hij was een uitzondering. De Salesianen verloren tot nu toe honderden leerlingen, leerkrachten en drie medebroeders: Hubert Sanon (85), Wilfried Atsime (28) en Valsaint Vibrun (26).

Het OPEPB-project bestond uit tientallen kleine schooltjes in de sloppenwijken van Port-au-Prince; Cité Soleil en la Saline. Tot voor kort bood dit grootschalige onderwijsproject duizenden kinderen gratis basisonderwijs en verscheidene beroepsopleidingen. 25.000 kinderen kregen hier dagelijks een warme maaltijd aangeboden.

Op dit ogenblik is men niet meer in staat om maaltijden aan te bieden. De heropbouw van de keuken van OPEPB is één van de prioriteiten. Op die manier kan zo vlug mogelijk de bedeling van de maaltijden heropgestart worden, zeker nu het aantal straat- en weeskinderen spectaculair is gestegen.

_ OPVANGCENTRUM VOOR STRAATKINDEREN INGESTORT

Het opvangcentrum voor straatkinderen LAKAY is eveneens gevestigd op de site van de beroepsschool ENAM. Alle gebouwen op deze site zijn ingestort. In LAKAY zijn voorlopig 19 leerlingen te betreuren.

LAKAY is de thuisbasis voor het Salesiaanse rehabilitatieprogramma voor straatkinderen. Het grootse project bestaat uit drie pijlers.

- La Rue is een project waarbij sociale begeleiders de sloppenwijken intrekken om de straatkinderen en hun families op te zoeken, eerste contacten te leggen en vervolgens psychologisch te begeleiden.
- Lakou is een dagcentrum waar straatkinderen overdag terecht kunnen voor sportactiviteiten, cursussen en familiale reïntegratie.
- Lakay is een internaat waar deze kinderen een beroepsopleiding volgen, met het oog op een vaste job en zich zo kunnen herintegreren in de samenleving.

_ STRAATKINDERENPROJECT LIJDT ZWARE SCHADE

Tot voor kort bood Timkatec in Pétienville, een buitenwijk van Port-au-Prince, een basisopleiding, medische bijstand en eten aan 413 kansarme jongeren. De 43 kinderen die op internaat verbleven, zijn veilig en wel. Van de overige 370 externen is nog geen nieuws.

De directeur van Timkatec, Salesiaan Simon Maceus, raakte gewond en werd per helikopter overgebracht naar Miami. Simon is ondertussen op de been en teruggekeerd naar Port-au-Prince om mee te helpen aan de heropbouw. Salesiaan Sylvain Ducange is ongedeerd.

Timkatec beschikt over drie gebouwen. Timkatec 1, het internaatgebouw, kon tijdig worden ontruimd. Hoewel het gebouw niet is ingestort, is de situatie te onveilig om er noodopvang te organiseren. De gebouwen van Timkatec 2 & 3 raakten beschadigd, maar lijken de aardbeving vrij goed doorstaan te hebben. Deze gebouwen zijn van recentere datum en steviger gebouwd. Deze twee gebouwen werden dan ook in ijlt tempo omgebouwd tot slaapzalen voor 3500 dakloos geworden jongeren.

Inleefreis naar Haïti in 2008

Herinneringen en reacties

Exact 2 jaar geleden organiseerden DMOS-COMIDE en Broederlijk Delen een inleefreis voor leerkrachten naar Haïti. Veerle Vanbuel, Lut Van Daele en Bernadette Jacobs maakten toen kennis met de plaatselijke Salesiaanse scholen en projecten voor straatkinderen. Met pijn in het hart volgen ze het nieuws over de schade en slachtoffers bij de Salesiaanse werken:

Veerle Vanbuel:

"Bedankt voor je update, al is het dan verschrikkelijk nieuws. Die schoolkinderen onder het puin, vreselijk. Al die sprankeltjes van hoop die we daar vonden, liggen nu in duigen. Die kinderen, de toekomst van Haïti, dood. Het verdriet van hun ouders, de onzekerheid, de pijn van de Haïtianen: ik kan ze me voorstellen. Deze mensen hadden al niets, alleen elkaar. En kijk nu... De Standaard kopte 'Haïti wordt in de steek gelaten'. Volgens mij is de verleden tijd beter geschikt. Niemand had interesse voor het straatarme land voor 12 januari, behalve enkele NGO's zoals Broederlijk Delen EN de Salesianen."

Lut Van Daele:

"We waren toen zwaar onder de indruk door de hopeloze toestand van het land waar de staat zijn rol niet speelt, ongelofelijk ontroerd door het doorzettingsvermogen van de gewone Haïtiaan en getroffen door de niet aflatende inzet van de Salesianen en plaatselijke groepen. Niemand van ons kon vermoeden dat exact twee jaar later het zo verwaarloosde, vergeten land in een totaal inferno zou terecht komen."

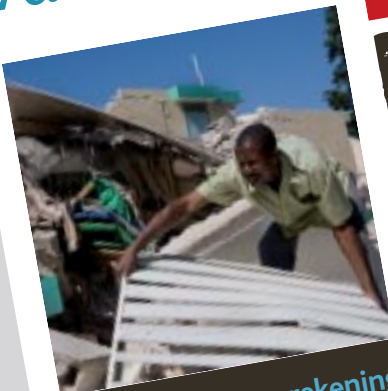
Bernadette Jacobs

Port au Prince, naargelang de tijd voorbijging dacht ik minder aan jullie allemaal.

Nu ik zie, lees en hoor wat er gebeurt, vraag ik me af hoe het met de zingende kinderen in de school van Timkatec gaat, de wassende vrouw op het dak, Père Simon, zijn Haïtiaanse opvolgster, de meisjes die hun nagels lakten alsof het hun toekomst was, hun baby'tjes in de crèche van Lakou, de gids die ons met een uitgedoofde pillamp rondleidde in een donker fort, de schilder wiens werk hier aan de muur hangt, de jongen in het opvangcentrum met twee verschillende schoenen aan, ...

Haïti, de wereld had eerder voor jou moeten zorgen.

Sinds 1935 helpen de Salesianen Haïti
Vandaag hebben wij uw hulp nodig

**HELP
HAÏTI**

De Vlaamse Salesiaanse provincie heeft nauwe banden met Haïti. Heel wat medebroeders zijn er tot in het recente verleden missionaris geweest. Vele vrienden en familieleden hebben de Haïtiaanse bevolking jarenlang via peterschappen geholpen.

Ook vandaag willen wij de getroffen bevolking niet in de steek laten. DMOS-COMIDE coördineert daarom in Vlaanderen de solidariteit met de Salesiaanse werken in Haïti en roept alle lezers, jong en oud op om de getroffen mensen te steunen.

Storten kan op rekeningnummer 435-8034101-59 DMOS-COMIDE, Leopold II laan 195, 1080 Brussel
Mededeling: '5045 STEUN HAÏTI'. IBAN BE84 4358 0341 0159 - BIC: KREDBEBB

FISCAAL ATTEST

Voor een gift vanaf 30 euro per jaar bezorgt DMOS-COMIDE u begin 2011 een fiscaal attest. Met dit document kunt u tot de helft van uw gift terugkrijgen via een belastingkorting. Meer weten? Surf naar www.dmos-comide.org